

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Turboenergy Power”, reprezentată de avocatul Elena Organ, și admiterea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Emcom E&E”, reprezentată de avocatul Mihai Balaban,

în cauza civilă

Societatea cu Răspundere Limitată „Emcom E&E” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Turboenergy Power”

(încasarea datoriei, a penalității și compensarea cheltuielilor de judecată)

împotriva deciziei din 1 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2rac-60/23
NR. PIGD 2-21010971-01-2rac-22022023)*

Interpretarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept material.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Mardari)
Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Cotruță, V. Cotorobai, Ț. Țurcan)

3 septembrie 2025
Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursurile declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „Emcom E&E”, reprezentată de avocatul Mihai Balaban și de către Societatea cu Răspundere Limitată „Turboenergy Power”, reprezentată de avocatul Elena Organ,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Munteanu,

Gheorghe Stratulat, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 25 ianuarie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „Emcom E&E” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Turboenergy Power” cu privire la încasarea datoriei, a penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În argumentarea acțiunii reclamanta a indicat că potrivit contractului pentru execuție lucrări nr. 8/19 din 10 iulie 2019, în calitate de antreprenor s-a obligat să realizeze lucrări contractate la SRM Tohatin în valoare de 803 100, 12 lei și SRM Petricani în valoare de 355 993,36 de lei, în total prețul contractului constituind suma de 1 159 093,48 de lei, iar beneficiarul societatea „Turboenergy Power” s-a obligat să achite prețul lucrărilor efectuate. Potrivit facturii nr. AAG2169886 din 9 septembrie 2019, reclamanta a efectuat lucrări de alimentare cu energie electrică a SRM Petricani în valoare de 355 993,36 de lei, fapt convenit și prin devizul de cheltuieli nr. 19/07-1002 și procesul-verbal de executare a lucrărilor nr. PV19/07-1001, confirmate prin semnătura și aplicarea stampilei de către pârâtă. Iar, conform facturii nr. EAA00123 38443 din 7 noiembrie 2019, au fost efectuate lucrări de alimentare cu energie electrică a SRM Petricani în valoare de 803 100,12 lei, fapt convenit și prin devizul de cheltuieli nr. 19/07-1001, semnat de către pârâtă.

3. A menționat că ulterior, a fost încheiat un acord adițional prin care părțile au convenit efectuarea unor lucrări suplimentare de alimentare cu energie electrică a SRM Tohatin în valoare de 798 639,30 de lei, în acest scop fiind emisă factura nr. AAG 2169911 din 13 decembrie 2019 și întocmit

procesul-verbal de executare a lucrărilor nr. 2/Deviz nr. 19/07-1001-1 (acord adițional), semnat de ambele părți

4. Reclamanta a susținut că efectuarea acestor lucrări în suma de 798 639,30 lei se confirmă și prin actul de verificare pentru perioada de până la 1 ianuarie 2019, semnat de către pârâtă și aplicată ștampila. Facturile nominalizate au fost aduse la cunoștința și au fost semnate și stampilate de către societatea „Turboenergy Power”, ultima acceptând sumele pentru serviciile prestate.

5. A declarat că societatea „Turboenergy Power” a achitat suma de 100 000 de lei potrivit dispoziției de încasare din 1 noiembrie 2019, suma de 600 000 de lei potrivit dispoziției de încasare din 29 noiembrie 2019 și suma de 100 000 de lei potrivit dispoziției de încasare din 15 mai 2019. Astfel, potrivit actului de verificare, datoria restantă la 19 ianuarie 2021 a constituit suma de 1 184 855,95 de lei. Conform pct.3.3. din contract, beneficiarul s-a obligat să achite prețul serviciilor efectuate în termen de 30 de zile de la data eliberării facturii fiscale. Respectiv, suma de 355 993,36 de lei a devenit scadentă la 9 octombrie 2019; suma de 803 100,12 lei - la 7 decembrie 2019, iar suma de 798 639,30 lei a devenit scadentă la data de 12 ianuarie 2020.

6. Reclamanta a notat că în vederea soluționării litigiului pe cale amiabila, în adresa paratei a fost expediată cererea prealabila, prin care a fost somată privind achitarea datoriei și consecințele negative ce pot surveni în urma neonorării obligațiilor, somație lăsată fără răspuns și executare.

7. A specificat că potrivit pct. 10.3 din contract, în cazul neonorării obligației de plată, beneficiarul este obligat să plătească penalitate de întârziere în mărime de 0,05% din valoarea sumei neachitate pentru fiecare zi de întârziere. Astfel, conform calculului anexat, penalitatea ce urmează a fi încasată constituie 245 169,95 de lei, calculată pentru perioada 9 octombrie 2019-20 ianuarie 2021.

8. Societatea cu Răspundere Limitată „Emcom E&E” a solicitat încasarea din contul pârâtei în beneficiul său a datoriei în suma de 1 184 855,95 de lei, a penalității în sumă de 245 169,95 de lei, a taxei de stat în mărime de 42 900,77 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 20 000 de lei. Totodată, reclamanta a solicitat încasarea profitului ratat ce va fi prezentat ulterior.

9. Pe parcursul examinării cauzei, societatea „Emcom E&E” a depus o cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea din contul societății „Turboenergy Power” a datoriei în suma de 1 184 855,95 de lei, a penalității de întârziere în sumă de 529 486,92 de lei (calculate pentru perioada 9 octombrie 2019 - 17 mai 2022), a taxei de stat în mărime de 50 000 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 20 000 de lei. Concomitent, reclamanta a solicitat încasarea penalității de întârziere pe care urmează să o achite debitorul, chiar și în lipsa vinovatei, dacă nu execută hotărârea în termen de 90 de zile de la data când aceasta a devenit definitivă.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

10. Prin hotărârea din 27 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă acțiunea. S-a încasat de la Societatea cu Răspundere Limitată „Turboenergy Power” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Emcom E&E” datoria conform contractului nr. 8/19 din 10 iulie 2019 în mărime de 1 184 855,95 de lei, penalitatea în suma de 529 486,92 de lei, taxa de stat în mărime de 50 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică – 20 000 de lei. Solicitarea de încasare a dobânzii de întârziere pentru neexecutarea hotărârii, a fost respinsă ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. La 1 iunie 2022 Societatea cu Răspundere Limitată „Turboenergy Power”, reprezentată de avocatul Elena Organ, a declarat apel împotriva hotărârii din 27 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă integral.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 1 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Turboenergy Power”, reprezentată de avocatul Elena Organ și a fost casată hotărârea din 27 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind emisă o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la Societatea cu Răspundere Limitată „Turboenergy Power” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Emcom E&E” datoria în sumă de 354 572, 66 de lei, taxa de stat 10 637,18 lei și cheltuielile de asistență juridică 5 000 de lei, în rest pretențiile fiind respinse.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

13. La 26 ianuarie 2023 Societatea cu Răspundere Limitată „Emcom E&E”, reprezentată de avocatul Mihai Balaban, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

14. În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală.

15. Reprezentantul recurentei a indicat că prin factura fiscală nr. EAA0012338443 din 7 noiembrie 2019, semnată electronic de către antreprenor, s-a înaintat intimetei pentru semnare și confirmarea achitării plății în suma de 803 100,12 lei. Potrivit mențiunii din factura semnată electronic, se avertizează că factura este valabilă doar cu semnarea olografă a cumpărătorului. Respectiv, conform facturii fiscale, beneficiarul societatea „Turboenergy Power” a acceptat și a semnat olograf factura fiscală nr. EAA0012338443 din 7 noiembrie 2019. Totodată, a fost anexat procesul-verbal nr. 1/Deviz nr. 19/07-1001 de executare a lucrărilor în suma de 803 100,12 lei, însă, din motive necunoscute, intimata nu a trimis acest act semnat către antreprenor, în pofida faptului că factura fiscală a fost semnată. Volumul lucrărilor efectuate și suma de 803 100,12 lei mai sunt confirmate și prin actul de verificare reciprocă pentru perioada 2019 și devizul de cheltuieli nr. 19/07-1001, ambele confirmate prin semnătura și aplicarea ștampilei societății „Turboenergy Power”.

16. A menționat că instanța de apel în mod abuziv a făcut trimitere doar la factura fiscală de la f.d. 33, într-adevăr semnată doar de către societatea „Emcom E&E”, fără însă a da apreciere facturii anexate la f.d. 116, contrasemnată și ștampilată de către societatea „Turboenergy Power”. De asemenea, instanța de apel s-a referit doar la actul de verificare de la f.d. 39, nesemnat de către intimata, ignorând însă actul de verificare reciprocă semnat de societatea „Turboenergy Power” de la f.d. 38, unde ultima confirmă și recunoaște suma litigioasă de 803 100,12 lei.

17. La 22 martie 2023 Societatea cu Răspundere Limitată „Turboenergy Power”, reprezentată de avocatul Elena Organ, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel în partea admiterii parțiale a acțiunii și pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Totodată, s-a solicitat încasarea din contul intimatei în beneficiul recurentei a tuturor cheltuielilor suportate în legătura cu acest litigiu și dispunerea anularii măsurilor de asigurare a hotărârii, aplicate de instanța de fond.

18. În argumentarea recursului s-a invocat că instanța de apel a interpretat și aplicat în mod eronat normele legale.

19. Reprezentantul recurentei a indicat că instanța de apel greșit a dispus încasarea sumei pentru lucrările care nu au fost recepționate, încălcând astfel prevederile art. 9 alin. (2) lit. a), 1372 alin. (1)-(3) din Codul civil și capitolul 9 (recepția lucrărilor) din contractul pentru executarea lucrărilor nr. 8/19 din 10 iulie 2019.

20. A afirmat că intimata nu a notificat în scris societatea „Turboenergy Power” despre faptul îndeplinirii condițiilor de recepție a lucrărilor, cu convocarea comisiei de recepție și asigurarea condițiilor necesare de recepție. Actul juridic al comisiei de recepție (procesul-verbal de recepție finală) nu a fost prezentat instanței, deoarece o recepție lucrărilor executate nu a fost inițiată și nici petrecută.

21. A notat că potrivit pct. 3.3 din contractul pentru execuție lucrări nr. 8/19 din 10 iulie 2019, plata se va efectua în termen de 30 de zile de la facturare. Facturarea se va efectua în termen de 30 zile de la efectuarea fiecărei recepții parțiale, pe baza situațiilor de lucrări întocmite lunar de către antreprenor și acceptate de către beneficiar. Atât instanța de fond, cât și instanța de apel, incorect au determinat actul juridic care dă dreptul la punerea în aplicare a pct. 3.3 din contract și care poate servi temei de a cere executarea obligației de plată. De asemenea, instanțele de judecată au confundat noțiunile de factură de plată și factură fiscală. Factura de plată/nota de plată/invoice au destinația juridică de a înainta cerința de achitare a obligației scadente, iar factura fiscală are destinația juridică a transferului de mărfuri și servicii de la o persoană la alta.

22. Reprezentantul recurentei a susținut că la caz, conform pct. 6.51, 6.55, 9 din contract, momentul achitării nu a survenit, deoarece nicio lucrare la obiectul construit nu a fost predată de antreprenor și recepționată de beneficiar. La cererea de chemare în judecata a fost anexat doar procesul-verbal de executare a anumitor lucrări conform devizelor aprobate potrivit anexelor la contract, dar nu procesul-verbal de recepție la terminarea

lucrărilor contractate sau procesul-verbal de recepție finală. Executarea lucrărilor nu constituie și recepția acestora.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

23. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 1 septembrie 2023.”

24. Art. XI alin. (1) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative:

„(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.”

25. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative:

„(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

26. Din sensul normei de drept citate supra rezultă că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

27. Art. 434 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. (2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

28. Art. 431 din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție. (2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători. (3) Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție. (4) Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

29. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„(3) Dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.”

30. Art. 442 din Codul de procedură civilă:

„(1) Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor

prevăzute la art.432. Instanța invocă, din oficiu, neatragera în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre. (2) În recurs nu pot fi administrate noi probe, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată și despăgubirile menționate la art.372 alin.(3). Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeinic art.432 alin.(1) lit.e) sau în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului, prevederile art.372 se aplică în mod corespunzător. (3) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.”

31. Art. 444 din Codul de procedură civilă:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.432 alin.(1) lit.b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

32. Art. 445 din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs; f) să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe.”

33. Art. 774 alin. (1) din Codul civil:

„În virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestări, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.”

34. Art. 776 din Codul civil:

„Obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.”

35. Art. 858 alin. (1) și (2) din Codul civil:

„Temeiul executării rezida în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu buna-credință, la locul și în momentul stabilit.”

36. Art. 947 alin. (1)-(3) din Codul civil:

„Clauza penală este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

Prin clauza penală se poate garanta numai o creanță valabilă.

Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală sau a părții neexecutate, inclusiv sub forma unei dobânzi de întârziere.”

37. Art. 949 alin. (1) din Codul civil:

„Dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care debitorul nu execută obligația, creditorul poate cere atât executarea obligației, cât și plata penalității. Nu se poate cere

atât executarea obligației, cât și plata penalității dacă penalitatea s-a stipulat cu titlu de despăgubire în locul prestației și nu doar cu titlu de mijloc de garantare a executării obligației.”

38. Art. 1352 alin.(1) și (2) din Codul civil:

“Prin contractul de antrepriză o parte (antreprenor) se obligă să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părți (client), iar aceasta se obligă să recepționeze lucrarea și să plătească prețul convenit.

Obiectul contractului de antrepriză poate fi atât producerea sau transformarea unui bun, cât și obținerea unor alte rezultate prin efectuarea de lucrări.”

39. Art 1363 alin.(1) din Codul civil:

“După executarea lucrării, clientul este obligat să recepționeze lucrarea în modul, la locul și în termenul stabilit de legislație sau de contract.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 1 septembrie 2023.

41. Astfel, instanța de recurs va examina recursurile prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare la momentul depunerii recursului, la caz, 26 ianuarie 2023 și 22 martie 2023.

42. Sub aspectul termenului de declarare a recursului, Completul de judecată menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 1 noiembrie 2022, decizia integrală fiind notificată recurenților, prin intermediul poștei electronice, la 23 ianuarie 2023 (f.d.222, Vol. I).Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursurile, declarate la 26 ianuarie 2023 de către societatea „Emcom E&E” și la 22 martie 2023 de către societatea „Turboenergy Power”, sunt în termen.

43. Prin prisma dispozițiilor art. 444 din Codul de procedură civilă, la caz, examinarea cauzei civile în ordine de recurs s-a realizat fără înștiințarea și audierea participanților la proces.

44. Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursurile declarate și obiecțiile expuse în referință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Turboenergy Power”, reprezentată de avocatul Elena Organ urmează a fi respins, iar recursul declarat de Societatea cu Răspundere

Limitată „Emcom E&E”, reprezentată de avocatul Mihai Balaban urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, din considerentele ce succed.

45. Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că la 10 iulie 2019 între societatea „Emcom E&E” în calitate de antreprenor și societatea „Turboenergy Power” în calitate de beneficiar a fost încheiat contractul pentru execuție lucrări nr. 8/19 în temeiul căruia societatea „Emcom E&E”, în calitate de antreprenor s-a obligat să realizeze lucrări contractate la SRM Tohatin în valoare de 803 100,12 lei și SRM Petricani în valoare de 355 993,36 de lei, în total prețul contractului constituind 115 9093,48 de lei, iar beneficiarul societatea „Turboenergy Power” s-a obligat să achite prețul lucrărilor efectuate (f.d. 10-25).

46. La 23 noiembrie 2020 societatea „Emcom E&E” a somat societatea „Turboenergy Power” despre necesitatea achitării datoriei restante în sumă de 1 184 855,95 de lei în termen de 5 zile la contul de decontare, precum și privind consecințele care vor surveni în caz de neachitare a datoriei restante, somație lăsată fără răspuns și executare.

47. Înaintând prezenta acțiune în judecata, societatea „Emcom E&E” a solicitat încasarea de la societatea „Turboenergy Power” a datoriei în sumă de 1 184 855,95 de lei, a penalității de întârziere în sumă de 529 486,92 de lei (calculată pentru perioada 9 octombrie 2019 - 17 mai 2022), a taxei de stat în mărime de 50 000 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 20 000 de lei. Totodată, reclamantul a solicitat încasarea penalității de întârziere pe care urmează să o achite debitorul, chiar și în lipsa vinovăției, dacă nu execută hotărârea în termen de 90 de zile de la data când aceasta a devenit definitivă.

48. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia admiterii acțiunii depuse de societatea „Emcom E&E” și a încasat de la societatea „Turboenergy Power” în beneficiul societății „Emcom E&E” suma de 1 184 855,95 de lei cu titlu de datorie contractuală, suma de 529 486, 92 de lei cu titlu de penalitate, suma de 50 000 de lei cu titlu de taxa de stat și suma de 20 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. A respins cererea privind încasarea dobânzii de întârziere pentru neexecutarea hotărârii, ca neîntemeiată.

49. Curtea de Apel Chișinău, examinând apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Turboenergy Power” a ajuns la concluzia admiterii

acestuia, casării hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial fiind încasat de la Societatea cu Răspundere Limitată „Turboenergy Power” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Emcom E&E” datorită în suma de 354 572,66 de lei, taxa de stat proporțional pretențiilor admise din acțiune în suma de 10 637,18 lei, cheltuielile de asistență juridică în suma de 5 000 de lei, În rest pretențiile din acțiune au fost respinse.

50. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că potrivit pct. 3.3 din contractul pentru execuție lucrări nr. 8/19 din 10 iulie 2019, plata se va efectua în termen de 30 de zile de la facturare. Facturarea se va efectua în termen de 30 zile de la efectuarea fiecărei recepții parțiale, pe baza situațiilor de lucrări întocmite lunar de către antreprenor și acceptate de către beneficiar. În corespundere cu pct.6.5 din contract, antreprenorul trebuie să realizeze lucrările contractate în termenul de execuție agreed și în condițiile indicate în contract. Deci, doar prin actul de recepție se certifică faptul că executantul și-a îndeplinit obligațiile în conformitate cu prevederile contractului și ale documentației de execuție, iar obligația beneficiarului societatea „Turboenergy Power” de achitare pentru lucrările efectuate de către antreprenorul societatea „Emcom E&E” survine în termen de 30 zile de la efectuarea fiecărei recepții.

51. Instanța de apel a indicat că, în temeiul contractului, societatea „Emcom E&E” s-a obligat să realizeze la SRM Tohatin și SRM Petricani lucrările contractate de societatea „Turboenergy Power” în conformitate cu clauzele, termenii și condițiile contractului, iar potrivit acordului adițional părțile au convenit efectuarea unor lucrări suplimentare de alimentare cu energie electrică a SRM Tohatin în valoare de 798 639,30 de lei. Potrivit facturii nr. AAG2169886 din 9 septembrie 2019, antreprenorul a efectuat lucrări de alimentare cu energie electrică a SRM Petricani în valoare de 355 993,36 de lei, fapt convenit prin devizul de cheltuieli nr. 19/07-1002 și procesul-verbal de executare a lucrărilor nr. PV19/07-1001, iar potrivit facturii nr. AAG 2169911 din 13 decembrie 2019, societatea „Emcom E&E” a efectuat lucrări suplimentare de alimentare cu energie electrică a SRM Tohatin în valoare de 798 639,30 de lei, fapt confirmat prin devizul de cheltuieli nr. 19 07-1001-1 (acord adițional) și procesul-verbal de executare a lucrărilor nr. PV19/07-1001-1 (acord adițional).

52. Astfel, în condițiile în care costul lucrărilor executate de Societatea cu Răspundere Limitată „Emcom E&E” conform actelor contabile constituie 1

154 572,66 de lei (355 993,36 lei +798 639,30 lei), iar antreprenorul, conform proceselor-verbal de executare a lucrărilor, a făcut dovada executării lucrărilor de alimentare cu energie electrică la SRM Petricani în sumă de 355 993,36 de lei și la SRM Tohatin în sumă de 798 639,30 de lei, din care societatea „Turboenergy Power” a achitat pentru lucrările menționate doar suma de 800 000 de lei, fapt recunoscut inclusiv de reclamantă, rezultă că pârâta are obligația de plată a sumei restante de 354 572,66 de lei pentru efectuarea acestui volum de lucrări în temeiul contractului din 10 iulie 2019 și acordului adițional la acesta.

53. Cu referire la solicitarea de încasare a pretinsei datorii în suma de 803 100,12 lei, ce ar rezulta din factura nr. EAA0012338443 din 7 noiembrie 2019, instanța de apel a concluzionat că este neîntemeiată și neprobată, deoarece atât factura fiscală, cât și actul de verificare emis în acest sens, nu au fost contrasemnate de către beneficiar, ca urmare a depistării la capitolul calitate a anumitor neconformități, care urmau a fi înlăturate, ceea ce denotă că lucrările respective nu au fost recepționate, situație în care beneficiarul este degrevat de obligația de plată a acestei pretinse plăți. Mai mult ca atât, instanței de judecată nu i-a fost prezentat actul de recepționare, predare-primire a lucrărilor respective în mărime de 803 100,12 lei.

54. În concluzie, Curtea de Apel Chișinău a reținut că, faptul emiterii unei facturi fiscale nu echivalează cu existența obligației de plată a beneficiarului, or, emiterea acesteia în lipsa procesului-verbal de recepție a lucrărilor nu constituie act care dă naștere la obligația de plată. În acest context, executarea parțială a lucrării nu echivalează cu recepționarea acesteia, în condițiile în care sunt două accepțiuni distincte. Iar, în cazul în care reclamanta nu a făcut dovada finalizării și dării în exploatare a lucrărilor, construcțiilor și instalațiilor, recepționarea acestora în modul convenit în contract, societatea „Turboenergy Power” nu se află în întârziere, fiind degrevată și de plata penalității de întârziere.

55. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, constată ca instanța de apel a apreciat greșit circumstanțele importante pentru justa soluționarea a cauzei.

56. Din actele dosarului rezultă că, Societatea cu Răspundere Limitată „Emcom E&E” și Societatea cu Răspundere Limitată „Turboenergy Power” au încheiat contractul de execuție a lucrărilor nr. 8/19 din 10 iulie 2019 (f.d. 10-25, vol. I).

57. Obiectul contractului este realizarea lucrărilor contractate de către antreprenor, la SRM Tohatin și SRM Petricani situate în apropierea municipiului Chișinău, în conformitate cu clauzele, termenii și condițiile contractului.

58. Conform pct. 3.1. și 3.3. din contract, prețul contractului este de 1 159 093,48 de lei; plata se va efectua în termen de 30 de zile de la facturare. Facturarea se va efectua în termen de 30 zile de la efectuarea fiecărei recepții parțiale, pe baza situațiilor de lucrări întocmite lunar de către Antreprenor și acceptate de către Beneficiar.

59. La fel din materialele cauzei, și anume din copiile facturilor fiscale, devizelor de lucrări și proceselor verbale de executare a lucrărilor rezultă că părțile au realizat raporturi economice, acestea fiind acceptate de ambele părți, fapt confirmat prin semnăturile și stampilele aplicate de ambele părți pe facturi fiscale și procese-verbale (f.d. 26-37).

60. De asemenea, prin actul de verificare emis de societatea „Turboenergy Power” pentru perioada 2019 se confirmă o datorie de 1 086 216,65 de lei conform situației la data de 31 decembrie 2019 (f.d. 38).

61. Prin cererea de chemare în judecată, societatea „Emcom E&E” a susținut că societatea „Turboenergy Power” a efectuat achitări de 800 000 de lei.

62. Reieșind din circumstanțele de fapt stabilite, prima instanță temeinic și legal a stabilit că Societatea cu Răspundere Limitată „Turboenergy Power” prin poziția sa nu a negat nici efectuarea plăților către Societatea cu Răspundere Limitată „Emcom E&E”, dar nici nu a negat însăși existența unei datorii și nici efectuarea lucrărilor, poziția recurentului/pârât fiind formulată în sensul în care datoriile nu au devenit scadente atât timp cât nu au fost emise procese-verbale de recepție a lucrărilor.

63. În acest sens, prima instanță întemeiat a admis pretenția cu privire la încasarea sumei de 1 184 855,95 de lei.

64. În această ordine de idei, Completul de judecată apreciază critic argumentele recurentului societatea „Turboenergy Power” din recurs, preluate și de către instanța de apel precum că doar prin actul de recepție finală se certifică faptul că executantul și-a îndeplinit obligațiile în conformitate cu prevederile contractului și ale documentației de execuție, recepția lucrărilor de executare conform contractului menționat nu a avut loc,

deoarece acest raționament este contrar însăși conținutului contractului, or, pct. 3.3. al contractului prevede expres că plata se va efectua în termen de 30 de zile de la facturare. Facturarea se va efectua în termen de 30 zile de la efectuarea fiecărei recepții parțiale, pe baza situațiilor de lucrări întocmite lunar de către Antreprenor și acceptate de către Beneficiar.

65. În așa mod, la caz, prima instanță just a constatat că făcând trimitere la noțiunea de facturare, părțile nu au făcut referire la o anumită formă expresă a facturilor, astfel fiind valabilă facturarea făcută în orice formă permisă de lege, inclusiv și sub forma de facturi fiscale, fapt care si s-a realizat prin acceptarea facturilor fiscale de ambele părți.

66. De asemenea, corect a stabilit prima instanță că, achitarea costului lucrărilor nu a fost legată de recepția finală a lucrărilor, ci anume de recepțiile parțiale care au fost efectiv realizate prin semnarea de ambele părți a proceselor verbale de efectuare a lucrărilor. Veridicitatea acestor înscrisuri nu a fost contestată de societatea „Turboenergy Power” nici în sensul formei și nici în sensul conținutului acestora.

67. La pct. 10.3. a contractului părțile au prevăzut că în cazul în care beneficiarul nu onorează facturile emise de către antreprenor în termenul de plată stipulat, acesta are obligația de a plăti penalități de întârziere în cuantum de 0.05% din valoarea sumei neachitate pentru fiecare zi de întârziere, calculate până la achitarea efectivă integrală a debitului restant.

68. După cum rezultă din calculul penalității prezentat de Societatea cu Răspundere Limitată „Emcom E&E”, atât la cererea de chemare în judecată inițială, cât și la cererea de majorare a pretențiilor au fost solicitate penalități totale de 529 486, 92 de lei, pretenție ce în temeiul art. 947 alin. (1)-(3), 949 alin. (1) din Codul civil, întemeiat a fost admisă de către prima instanță cu încasarea de la societatea „Turboenergy Power” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Emcom E&E”.

69. Drept urmare, instanța de recurs consideră că este neîntemeiată concluzia instanței de apel precum că, atât timp cât nu a fost întocmit proces-verbal de recepție finală a lucrărilor sumelor pretinse nefiind scadente nu generează plata penalității de întârziere, această solicitare nefiind una justificată legal.

70. Subsidiar, Completul de judecata conchide că instanța de fond just a respins solicitarea de încasare a dobânzii de întârziere pentru neexecutarea hotărârii ca fiind neîntemeiată, deoarece art. 243 din Codul de procedură

civilă a fost modificat în anul 2018, fiind exclusă această reglementare legală.

71. În continuare, în temeiul art. 94 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

72. În conformitate cu art. 96 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat. La depunerea cererii de chemare în judecată și la depunerea cererii de concretizare a pretențiilor, societatea „Emcom E&E” a achitat taxa de stat în cuantum maxim de 50 000 de lei (f.d. 3,4, 103), astfel instanța de fond corect a încasat de la societatea „Turboenergy Power” în beneficiul societății reclamante suma de 50 000 de lei cu titlu de compensare a taxei de stat.

73. În cadrul procesului judiciar, societatea „Emcom E&E” a fost reprezentată de avocatul Sergiu Balaban (f.d.2) fiindu-i achitat pentru asistența juridică acordată suma de 20 000 de lei (f.d.40).

74. Având în vedere faptul că aceste cheltuieli au fost reale, necesare și rezonabile, avocatul Sergiu Balaban participând în ședințe de judecată și asigurând reprezentarea efectivă a intereselor reclamantului, întemeiat instanța de fond a admis și aceasta solicitare cu încasarea de la societatea „Turboenergy Power” în beneficiul societății „Emcom E&E” suma de 20 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

75. În rezultat, Completul de judecată reține ca greșită și contrară prevederilor normelor de drept material enunțate, concluzia instanței de apel de casare a hotărârii primei instanțe și emitere a unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, fiind întemeiată critica recurentului – societatea „Emcom E&E” în sensul că instanța de apel și-a fundamentat concluzia doar pe aplicarea eronată a normelor de drept material și pe argumentele pârâtului - societatea „Turboenergy Power”.

76. Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, circumstanțele cauzei au fost constatate de prima instanță, însă normele de drept material au fost aplicate eronat de către instanța de apel și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Completul de judecata al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de societatea „Turboenergy Power”, reprezentată de avocatul Elena Organ, de a admite recursul declarat de societatea „Emcom E&E”, reprezentată de avocatul Mihai Balaban, de a casa integral decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

77. În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), (3) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Turboenergy Power”, reprezentată de avocatul Elena Organ.

Admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Emcom E&E”, reprezentată de avocatul Mihai Balaban.

Casează decizia din 1 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și menține hotărârea din 27 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, Societatea cu Răspundere Limitată „Emcom E&E” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Turboenergy Power” cu privire la încasarea datoriei și penalității.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat